

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Упознајмо европске суседе у трећем добу!

Јан Кишгеци

Интервју је 24. фебруара 2020. започет у Бачком Петровцу, месту у коме је Јан Кишгеци рођен, у коме се школовао и провео најзначајнији период његовог професионалног рада. Поред породичне куће у којој је рођен, обишли смо Гимназију коју је похађао, Завод који је основао, као и пољопривредни музеј у Кулпину.

Професор др Јан Кишгеци, по националности Словак, доктор пољопривредних наука, универзитетски професор, академик-члан Словачке академије пољопривредних наука Словачке републике, рођен је 1941. године у Бачком Петровцу. У родном месту је завршио основну школу и гимназију. Студирао је на Пољопривредном факултету у Новом Саду. Ту је и магистрирао (1972.), докторирао (1974.) и добио звање редовног универзитетског професора. Његови научни радови, захваљујући којима је добио научна и педагошка признања, били су посвећени истраживању хмеља и лековитог биља. У Научном институту за ратарство и повртарство у Новом Саду, односно у Заводу за хмељ, сирак и лековито биље у Бачком Петровцу водио је тим научних радника више од шеснаест година.

Паралелно са вођењем завода радио је и као педагог на Пољопривредном факултету у Новом Саду и Београду. У оквиру Међународног удружења хмељара обављао је значајне функције. Његов предани рад га је уздигао на највише функције. За министра пољопривреде Покрајинског извршног већа био је изабран 1989. године. У периоду од 1991. до 1994. године био је министар пољопривреде, шумарства и водoprивреде Србије. Две године (1994 – 1996) обављао је функцију министра пољопривреде у Савезној републици Југославије (Србија и Црна Гора).

Његов значајни корак, који је предузео у корист пољопривредника, био је предлог парламенту да се врати конфискована и национализована земља из периода после другог светског рата. Сељацима је враћено чак 150 хиљада хектара земље. Посебним законом је регулисао државно власништво над земљом што је био предуслов за даљњу реституцију.

Свестран научник и педагог са сељачким коренима, на својим високим функцијама увек је гледао корак даље и стално је размишљао како да сачува културно наслеђе за сељака и његове потомке у Војводини. Јан Кишгеци је оснивач и директор првог југословенског пољопривредног музеја, који се и данас налази у прелепом амбијенту дворца у селу Кулпин надомак његовог родног места. Као директор музеја организовао је бројне изложбе ликовних уметника како словачких, тако и српских, окупљао је сликаре у ликовним колонијама

Дужи период се бавио, а и данас се бави историјом пољопривреде. У томе му доста помажу и његова лична интересовања међу која спадају сакупљање старих докумената, фотографија и његово бављење фотографисањем.

У тадашњој Југославији први је одбранио докторску дисертацију из области хмељарства. Аутор је више од 200 научних радова и научних публикација, као и више од тридесет књига, разних есеја и путописа, од којих су поједине изашле на словачком и енглеском језику.

Преданост раду на факултету, земљи и верност своје завичају нису му биле препрека да дуже од годину дана борави на специјалистичким студијама из области хмељарства на Лондонском универзитету у Енглеској. Пропутовао је све континенте и боравио је у многим научним установама с којима је успоставио сарадњу, одакле је доносио најновија сазнања, искуства и примењивао их је у своје раду, у унапређивању научно - истраживачког рада, али и приликом писања књига.

За свој научни, али и друштвени рад проф. др Јана Кишгеци је добио више домаћих и страних признања. Свакако, најважнија су за унапређивање хмељарства – орден Витеза хмеља додељен у Шпанији (1979.), орден Официра хмеља додељен у Кини (2005.) и орден Капетана хмеља додељен у Америци (2007.), што је највеће признање за свакога хмељара света. Коначно, 2019. године додељена му је почасна титула доктора наука на словачком Универзитету за пољопривреду у Нитри.

Поред бројних пословних обавеза породицу није запостављао. Прва супруга је имала пуно разумевања, радили су заједно, преводили књиге за пољопривреднике, градили кућу. Нажалост због њених здравствених проблема нису имали деце. Другу супругу упознаје у Београду током службовања у Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду и са њом 2000. године добија сина Јана.

Данас живи са супругом у Новом Саду. Син је 2019. отишао у Словачку на студије. Активно се дружи се са комшијама, пријатељима, ради хонорарно као стручни консултант за гајење хмеља и семенарство. Планира да уз помоћ сина подигне хмељарник. Прати и користи све медије, чита новине, прати ТВ и користи нове технологије. Има профиле на Фејсбуку, Твитеру и Инстаграму.

Себи замера што у младости није пуно размишљао о старости, да на неки начин створи приватну основу и не зависи само од пензије. Образлаже да се у времену комунизма није о томе размишљало и није претпостављало да ће доћи време у коме нема средње класе.

Мотивише га радост живота, могућност да ради и ствара даље, да створи боље услове породици, а млађима пренесе знање и искуство како би нове генерације наставиле у добром правцу.

Млађим генерацијама саветује да стварају добру основу за старије дане, бољу радну могућност, да не буду зависни и изложени хировима надређених, да буду што самосталнији, своји људи.

Живот и активности Јана Кишгеција су усмерени на истраживања, стално грађење нечег новог, савременог, али што се ипак надовезује на очување, истраживање

прадавног, традиционално-културног наслеђа војвођанских Словака. Све то с великим стваралачким заносом и љубављу ради и данас.

У Бачком Петровцу, околини и Београду, 2020.

Славко Спасић